

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Мариана Николова Ушева, Международно висше бизнес училище, Научна специалност 3.7. „Администрация и управление“

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в МВБУ, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Трудова и организационна психология), обявен в Държавен вестник, брой 8 от 28 януари 2025 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът за заемане на „Доцент“, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Трудова и организационна психология) е обявен в Държавен вестник, брой 8 от 28 януари 2025 г., за Международно висше бизнес училище.

Становището е възложено по решение на Научното жури, определено със Заповед 032/31.03.2025 г. на Ректора на Международно висше бизнес училище, гр. Ботевград.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Единствен кандидат по конкурса е д-р Ирина Топузова, главен асистент в Международно висше бизнес училище.

Гл. ас. д-р Ирина Топузова е бакалавър по начална училищна педагогика и английски език (2007 г.) и магистър по психология със специализация „Юридическа психология“ (2010 г.) от Югозападен Университет „Неофит Рилски“, Благоевград.

Образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.2. Психология е защитена през 2016 г. отново в Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград, с тема на дисертационния труд „Образователна реформа и мотивация на университетския преподавател“.

Професионалният ѝ път преминава през дългогодишна преподавателска дейност в Югозападен университет „Неофит Рилски“, където започвайки като административен ръководител на офиса на Декана на Философски факултет (септ. 2007 г. – дек. 2015 г.), последователно заема длъжностите хоноруван асистент (септ. 2007 г. – дек. 2015 г.), асистент (септ. 2016 г. – юни 2018 г.) и главен асистент (юни 2018 г. – ноем. 2021 г.) по професионално направление 3.2. Психология (Трудова и организационна психология). От месец ноември 2021 г. е главен асистент в ПН 3.2 Психология/Трудова и организационна психология в Международно висше бизнес училище (МВБУ), София

Д-р Ирина Топузова е външен оценител на проектни предложения по Програма „Еразъм +“ към Център за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР) - София, участва в няколко проекта, финансирани от програмата за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ на Европейския съюз, 7-ма Рамкова програма на ЕС, Програма ЕРАЗЪМ. От 2020 г. до 2021 г. е експерт - обучител по Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове., FIVE CONSULT Ltd, Sofia и Оперативната програма за административен капацитет (ОПАК), Alexander Business Center – ABC Ltd., Blagoevgrad.

Д-р Топузова е главен редактор на списание „Психологическа мисъл“, издавано от Югозападен университет "Неофит Рилски" от 2019 г. до 2020 г.

Секретар е на секция „Трудова и организационна психология“ към Дружеството на психолозите в Република България.

В момента е водеща административна фигура в МВБУ – ръководител на магистърски програми („Бизнес психология, „Управление на човешките ресурси и трудова психология“ и „Организационна и бизнес психология“ (на английски език), ръководител на Център за лидерство на жените и институционален координатор по програма „Еразъм+“.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Съгласно представената справка, д-р Топузова има общо 563 точки по групи показатели, при минимално изискване от 400 точки за заемане на длъжността доцент в професионално направление 3.2. Психология. Кандидатът изпълнява в пълен обем изискванията за обем, вид и структура на научните публикации, цитирания и преподавателски опит

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Представени са 14 научни труда, от които две самостоятелни монографии, книга на база защитен дисертационен труд, една глава от колективна монография, две студии и осем статии, както следва:

Тип публикация	Описание	Съавторство	Година	Език
Хабилитационен труд	Топузова, И. Организационна култура и лидерство. Културен лидерски код. Ботевград: Издателство на МВБУ. ISBN: 978-619-7610-34-5 https://doi.org/10.5281/zenodo.15068456		2025	български
Монография	Топузова, И. Психологически измерения на организационната ефективност. Ботевград: Издателство на МВБУ. ISBN 978-619-7610-40-6 https://zenodo.org/records/15105625		2025	български
Глава от колективна монография	Topuzova, I. et al. Family, Career Progression and Gendered Academic Citizenship. Palgrave Macmillan, Cham. ISBN 978-3-030-52599-6 / 978-3-030-52600-9 https://doi.org/10.1007/978-3-030-52600-9_5	Tan, Sağlamer, Çaglayan, O'Hagan, O'Connor, Baisner, Myers, Apostolov	2020	английски

Книга на база дисертация	Топузова, И. Управление на мотивацията. Прилагане на модел за мотивационна диагноза в университетска среда. Ботевград: Издателство на МББУ. ISBN: 978-619-7610-30-7 https://doi.org/10.5281/zenodo.14713163		2024	български
Студия (нереферирано издание)	Топузова, И. Практики за управление на човешките ресурси и организационна привързаност при работещи в онлайн и във физическа среда. https://doi.org/10.5281/zenodo.14637613		2024	български
Студия (реферирано издание, Scopus & WoS)	Topuzova, I. et al. Perpetuating academic capitalism and maintaining gender orders through career practices in STEM in universities. https://doi.org/10.1080/17508487.2016.1238403	O'Hagan, O'Connor, Myers, Baisner, Apostolov, Çağlayan	2016	английски
Статия (реферирано издание, Scopus & WoS)	Topuzova, I. et al. Mentoring and sponsorship in higher education institutions: men's invisible advantage in STEM? https://doi.org/10.1080/07294360.2019.1686468	O'Connor, O'Hagan, Myers, Baisner, Apostolov, Çağlayan	2019	английски
Статия (реферирано издание, Scopus & WoS)	Topuzova, I. et al. Micro-political practices in higher education: a challenge to excellence as a rationalising myth? https://doi.org/10.1080/17508487.2017.1381629	López, O'Hagan, Wolfram, Aye, Chizzola, Çağlayan	2017	английски
Статия (нереферирано издание)	Топузова, И. Демографски фактори и тяхното влияние върху стратегиите за справяне със стреса в организационна среда. http://hdl.handle.net/20.500.12641/81990		2024	български
Статия (нереферирано издание)	Топузова, И. Когнитивни пристрастия: същност и влияние в бизнес среда. http://hdl.handle.net/20.500.12641/81991		2024	български
Статия (нереферирано издание)	Ilieva, S., Topuzova, I. Educational reform and human resource management practices in an academic environment.	Ilieva	2018	английски
Статия (нереферирано издание)	Ilieva, S., Topuzova, I. Changes in the human resource management practices and work motivation in academic environment.	Ilieva	2016	английски
Статия (нереферирано издание)	Топузова, И. Структура на мотивацията за работа и взаимовръзки с удовлетвореността от труда при университетски преподаватели.		2016	български
Статия (нереферирано издание)	Илиева, С., Топузова, И. Организационна ефективност и мотивация на университетските преподаватели.	Илиева	2016	български

Три от публикациите са индексирани в международни бази данни (WoS и Scopus), а общият брой цитирания достига 187, от които 114 в Scopus и 73 в Web of Science. Всички трудове отговарят на изискванията на ЗРАСПБ и са релевантни на тематиката на конкурса.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Д-р Топузова е с доказан преподавателски опит в сферата на трудовата и организационната психология, като преподава на бакалавърско и магистърско ниво. Ръководи магистърски програми по „Бизнес психология“, „Управление на човешките ресурси и трудова психология“ и „Организационна и бизнес психология“ (на английски език). Автор е на учебни и методически разработки, ръководи дипломанти и участва в множество инициативи, свързани с развитието на висшето образование.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Научната продукция на кандидата се отличава с разнообразие на теми, дълбочина на анализа и високо качество на изследователските подходи. Монографиите „Организационна култура и лидерство. Културен лидерски код“ (463 стр.) и „Психологически измерения на организационната ефективност“ (136 стр.) представляват значими трудове, в които се предлагат иновативни модели за изследване на културните и психологически аспекти на организационното поведение и лидерството. В останалите публикации са разгледани важни теми като когнитивни пристрастия, организационна ангажираност, равнопоставеност и управленски стратегии в академичния и публичен сектор.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидата

Представените научни трудове на гл. ас. д-р Ирина Топузова се характеризират с висока теоретична обоснованост, ясно дефинирани изследователски цели и емпирично потвърдени резултати. Те предлагат съвременни и оригинални решения на ключови въпроси в областта на трудовата и организационната психология, като демонстрират способност за интердисциплинарен анализ и стратегическо мислене. Основните ѝ научни и научно-приложни приноси са синтезирани, както следва:

1. Формулиране и утвърждаване на концепцията за културен лидерски код (КЛК) – иновативен модел за диагностика и развитие на лидерски практики в мултикултурен организационен контекст.
2. Разработване на модел за мотивационна диагностика в академичната среда, свързващ индивидуални и организационни фактори с преподавателската и изследователска ефективност.
3. Сравнителен анализ на организационните култури във висшето образование в европейски контекст, с идентифициране на добри практики и препоръки за структурна адаптация в българската академична среда.
4. Емпирични доказателства за връзката между системите за възнаграждение и академичната продуктивност, включително влиянието на социалните стимули като признание и развитие.
5. Анализ на значението на менторството и спонсорството в академичния сектор, с насоки за изграждане на устойчиви модели за подкрепа на млади и маргинализирани учени.
6. Идентифициране на структурните бариери пред кариерното развитие на жените в науката и предложения за преодоляването им чрез институционални политики и добри

европейски практики.

7. Концептуализиране на ролята на баланса между личен и професионален живот за организационната ангажираност и предложения за политики за гъвкава заетост.

8. Определяне на психологическите фактори като предиктори на организационната ефективност, включително емоционалната интелигентност и възприятието за справедливост.

9. Идентифициране на предизвикателствата и механизмите за успешни управленски реформи във висшето образование, с предложения за ефективни институционални подходи.

10. Разработване на стратегически насоки за подобряване на организационната култура в публичния сектор, с конкретни препоръки за насърчаване на иновации, отговорност и ефективно управление.

Напълно приемам формулираните научни и научно-приложни приноси на кандидата, тъй като те са резултат от задълбочена теоретична обосновааност, ясно дефинирана изследователска стратегия и богат емпиричен материал. Приносите отразяват актуалните предизвикателства в сферата на трудовата и организационната психология и предлагат приложими решения с висока научна, обществена и практическа стойност. Те демонстрират способността на кандидата да изгражда интердисциплинарни модели, да интегрира международен опит и да предлага конкретни политики и инструменти, насочени към подобряване на управленските практики и развитието на човешкия капитал.

7. Основни критични бележки и препоръки

Кандидатът демонстрира висока теоретична подготвеност, емпирична компетентност и интердисциплинарен подход. Препоръчвам в бъдещата ѝ научна дейност да се разшири обхватът на приложните изследвания, като се засили трансферът на резултати към практиката и се работи за създаване на международни изследователски мрежи.

8. Заключение

На база представените материали, научноизследователската продукция и доказаната преподавателска квалификация, давам **категорично положително становище** на кандидата за академична длъжност „доцент“ и препоръчам на уважаемото Научно жури да предложи, по реда определен в Международно висше бизнес училище, **гл. ас. д-р Ирина Топузова да бъде избрана за заемане на академична длъжност „доцент“**, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Трудова и организационна психология).

София,
25. 04.2025г.

Подпис:
доц. д-р Мариана Ушева,
МВБУ